

Nové mladé hvězdy v zárodečné mlhovině.

4. Jaká síla drží galaxie, ale i hvězdy, pohromadě?

5. Jsou galaxie ve vesmíru rozmístěny rovnoměrně?

6. Ve které části Galaxie se nachází nejvíce mezihvězdné látky?

Pozůstatek po výbuchu supernovy - Krabí mlhovina (M1).

Hvězd jako v krabici

Naše Galaxie, z níž můžeme na obloze spatřit její část coby stříbřitý pás Mléčné dráhy, čítá více než **200 miliard hvězd**. Dokážeme si vůbec takový počet představit?

Zkusme to trochu jinak. Asi každý z nás si jako malý hrál na písku a stavěl bábovky či pískové hrady. Počet hvězd v naší Galaxii je řádově stejný, jako počet zrněk jemného písku naspaného do krabice o objemu 1 metru krychlového.

Blízká galaxie M31 v Andromedě.

Tato akce je realizována s finanční
výpomocí Zlínského kraje

© říjen 2014, Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.
Vseřádková 78, 757 01 Valašské Meziříčí

Telefon: + 420 571 611 928 IČ: 00098639
Web: www.branadovesmiru.eu, www.astrovm.cz

Připravili: Libor Lenža, Petr Horálek, Kristína Vlčková
Sazba a tisk: RAP GROUP s.r.o., Hranická 838, 757 01 Valašské Meziříčí

Vzdělávací materiál byl vydán v rámci projektu Brána do vesmíru podpořeného EU prostřednictvím OP Přeshraniční spolupráce SR-ČR 2007-2013.

Informační list ke vzdělávacímu modulu

Brána do vesmíru

NAŠE GALAXIE

Co to jsou galaxie

V místech, kde můžeme nerušeně pozorovat velmi vzdálený vesmír, vidíme obrovský počet útvarů, které označujeme jako **galaxie**. Jedná se o obří, gravitačně vázané, seskupení hvězd a mezihvězdného plynu a prachu. Počet hvězd v galaxiích kolísá od řádově miliard až po biliony.

Galaxie nejsou ve vesmíru rozloženy rovnoměrně, ale shlukují se do skupin, kup, nadkup apod., kde je počet galaxií na jednotku prostoru výrazně vyšší než průměr. Vedle toho existují rozsáhlé oblasti (proluky) téměř bez galaxií. Dnes pozorované **velko-rozměrové struktury** ve vesmíru odpovídají podmínkám na počátku jeho vývoje. Oblasti s o něco vyšší hustotou materiálu v raném vesmíru odpovídají dnešním oblastem s vyšším počtem galaxií v daném prostoru.

V jednom z těchto hvězdných ostrovů se nachází i naše Slunce se svou planetární soustavou. Této „naší“ galaxii říkáme **Galaxie** s velkým „G“.

Čo všetko sa skrýva v Galaxii

Naša Galaxia je jednou z množstva relatívne veľkých **špirálových galaxií, ktoré môžeme pozorovať vo vesmíre**. Rovnako ako ostatné galaxie i naša je tvorená najmä hviezdami rôznej hmotnosti, rôzneho veku a veľkosti.

V galaxiách, kde je dostatok materiálu - medzihviezdného prachu a plynu, neustále vznikajú nové a nové hviezdy. **Hviezdy** sa združujú do hviezdokôp, z ktorých niektoré sú veľmi stabilné, iné sa relatívne rýchlo rozpadajú.

Medzihviezdna hmota sa nachádza v rovne galaxií a najmä v špirálových ramenách. Je tvorená plynom, prachom, v mnohých oblastiach nájdeme aj zložitejšie molekuly.

V centre našej Galaxie je **centrálna čierna diera** s hmotnosťou približne 4,3 milióny Slnk.

Znáš správné odpovědi?

Pozorně si přečti následující otázky a zkus na ně odpovědět.

1. Jak označujeme pás slabého světla velkého množství vzdálených hvězd naší Galaxie, viditelný na tmavé obloze?

2. Jaký objekt se nachází v centrech většiny galaxií?

3. V jakých dvou hlavních podobách se hmota v galaxiích nachází?

Snímek centra Galaxie pořízený Spitzerovým kosmickým dalekohledem.

